

Original scientific article**THE ROLE OF THE ITALIAN COMMUNIST
IN THE POLITICAL PROCESSES IN ITALY AND EUROPE (1945-1978)**Luka FILIPOVIC¹Institut za savremenu istoriju – Beograd,
Trg Nikole Pašića 11, 11.000 Beograd-Srbija
e-mail: filipovic.luka95@gmail.com**ABSTRACT:**

In three decades following the end of Second World War, Italian Communist Party managed to achieve and retain the position of the second most popular party in Italy, the most politically powerful party of Italian opposition, and, according to many contemporary analysts, the unprecedented influence on the Italian society, that hasn't been rivaled by any other political party in Italian history. At the same time, adoption of the new party ideology of Italian communist became the role model for the historical evolution of party ideologies of all other Marxist parties in the Mediterranean, which, coupled with the process of ever increasing prestige of Italian party among the European Marxists, made Italian Communist Party one of the most globally influential parties in both the „socialist world“ and countries of the Western Pact. This paper strives to summarize the social and political circumstances that led to the rapid rise of domestic and international influence of Italian Communist Party. In order to provide explanations to only few of the many factors that influenced the development of complex social and historical phenomenon that contributed to the previously stated outcome of many efforts made by Italian communists to increase their prestige abroad and their social status

¹ Luka Filipovic (1995), Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu završio je 2018. godine, masterirao 2019. godine, kada je upisao i doktorske studije sa temom „Evrokomunizam i Jugoslavija (1968-1980)“. Od 2019. godine zaposlen je kao istraživač pripravnik Instituta za savremenu istoriju u Beogradu, a 2021. godine ispunio je uslove za izbor u zvanje istraživača saradnika. Bavio se istraživanjem u oblastima istorije Jugoslavije, marksističkih partija Evrope, neoliberalizma, radničkih štrajkova i političkih sukoba u savremenoj Evropi. Na osnovu dosadašnjih istraživanja navedenih tema, objavio je više naučnih radova.

in Italy, this article will use contemporary historical sources as well as later studies from the fields of history, sociology and Marxist literature.

KEY WORDS: *Italian Communist Party, Second World War, Welfare state, democratic socialism, Eurocommunism.*

SAŽETAK:

Tokom više od tri decenije dugog perioda između završnih faza Drugog svetskog rata u Italiji i početka neoliberalnih reformi političke i društvene stvarnosti u državama Zapadne Evrope, Komunistička partija Italije uspjela je da dostigne zenit svoje političke moći, ali i uticaja na italijansko društvo. Istovremeno, usvajanje nove partijske ideologije italijanske partije, koja je na XII Kongresu KPI definisana kao demokratski socijalizam da bi docnije bila označena kao evrokomunizam, uticala je na promene partijskih ideologija drugih marksističkih partija mediteranskih zemalja, koje su po uzoru na reforme partijskih politika italijanskih komunista izgradile svoje evrokomunističke modele. Ovaj pregledni rad će se baviti analizom razvoja društvenih i istorijskih okolnosti koje su pogodovale usponu političkog i društvenog uticaja italijanskih komunista, kao i različitih politika italijanske partije koje su bile usvojene sa ciljem da doprinesu zbližavanju italijanskih komunista sa drugim političkim partijama u Italiji, ali i sa drugim marksističkim partijama u zemljama Mediterana. Kako bi se lakše sagledali samo neki od mnogobrojnih faktora koji su uticali na istorijski razvoj društvene i političke uloge Komunističke partije Italije, podaci dobijeni analizom primarnih izvora iz Arhiva Jugoslavije upoređivaće se sa zaključcima kasnijih istraživanja iz oblasti istorije i sociologije.

KLJUČNE RIJEČI: *Komunistička Partija Italije, Drugi svetski rat, država blagostanja, demokratski socijalizam, evrokomunizam.*